

Het heiligenboek

Leonardus van Limoges *Tom Zwaenepoel*

Over het leven van Leonardus (omstreeks 500 - omstreeks 559) bestaan enkel legenden. Zijn vader stamt uit de Frankische adel en is als raadgever aan het werk bij koning Clovis I. Leonardus groeit op aan het koninklijke hof en leert de privileges kennen van een rijk en machtig leven. Toch keert hij zich geleidelijk af van al die pracht en praal. Hij weigert een hoge functie aan het hof of als bisschop en trekt zich terug in de eenzaamheid, aanvankelijk aan de oever van de Loire, vervolgens in het woud van Limoges. Vanuit een lemen hut preekt en mediteert hij. Hij ontfermt zich hoofdzakelijk over zieken en gevangenen, want zij hebben het meest nood aan helpende handen. Van de koning krijgt hij een grondstuk voor zijn klooster Saint-Léonard-de-Noblat dat hij tot aan zijn dood leidt.

In zijn homilie naar aanleiding van de *Tölzer Leonhardifahrt* (6 november 1978) eerde kardinaal Joseph Ratzinger, de latere Benedictus XVI, Leonardus als een groot heilige. Daarbij ging hij uitvoerig in op de betekenis van die heilige voor de hedendaagse gelovige en benadrukte dat die eenvoudige man de moderne, zoekende mens terugroept naar 'de wortels', naar datgene wat ons allen draagt. Met zijn eenvoudig

levensverhaal voert Leonardus ons naar de kern van een diep, waarachtig en authentiek geloof, zonder het verleidelijke omhulsel van oppervlakkige schijn.

Een man, 'sterk als een leeuw', opent zijn hart voor de noden van zijn omgeving. Hij heeft vooral medelijden met mensen die beroofd zijn van vrijheid en geluk, niet wegens een misdaad, maar vanwege kritiek op de overheid. Leonardus probeert het lot van de veroordeelden te verzachten door geestelijke steun. Hij slaagt er zelfs -in bij de koning hun vrijlating te verkrijgen. Na een opleiding in de landbouw en veeteelt kunnen ze een nieuw bestaan opbouwen door het land van het klooster te rooien en bebouwen. Aldus ontstaan landbouwnederzettingen die de omgeving een ongeziene economische bloei schenken. Velen van de vrijgelatenen bekeren zich of sluiten zich aan bij Leonardus en zijn monniken.

Leonardus scheidt nieuw leven, gedragen door medeleven en barmhartigheid. Een vol leven dat niet zo zeer aandacht besteedt aan het hebben, maar aan het zijn. Een dieper zijn, verbonden met de Schepper en met de medemens. Legendes vertellen hoe de boeien van de gevangenen afvalen nadat ze zijn naam roepen.

Als vrije 'burgers' brengen ze hun kettingen naar de kluizenaar. Leonardus scheidt nieuwe kansen, vooruitzichten en verlangens voor mensen die door hun omgeving 'levenslang' veroordeeld zijn. Op hun beurt creëren ze nieuw leven voor zichzelf en voor hun omgeving. Leonardus geeft ons de vruchten van het resocialiseren van gevangenen. Zij hebben het recht, zelfs de plicht, om te beginnen met een nieuwe lei.

Leonardus geldt als patroonheilige van de cipers en degenen die aan kettingen liggen. Dat zijn gevangenen en geesteszieken die tot in de achttiende eeuw letterlijk geketend werden. De kerken gewijd aan die 'verlosser van vijandelijke kettingen' zijn aan de buitenzijde omspannen met grote kettingen (kettingkerk) of binnenin versierd met kettingen van voormalige gevangenen. Dat gebruik gaat wellicht terug op de Germaanse traditie om offerplaatsen met een ketting of snoer te beschermen tegen demonische invloeden.

Na de reformatie wordt Leonardus de beschermheilige van huisdieren, runderen en paarden, omdat de afgebeelde kettingen als veekettingen worden beschouwd. Hij draagt ook het patronaat van de boeren als herinnering aan de bloeiende

landbouw in Limoges. Op zijn feestdag worden paard en ruiter gezegend. Met die 'Leonarduszege' wil de mens de toevertrouwde schepping, zijn vaderland en zichzelf in Gods handen leggen.

In de schilderkunst wordt Leonardus afgebeeld in het habijt van de monnik of in de dalmatiek van de diaken. Zijn attributen zijn een staf of kettingen. Vaak is hij ook te zien met gevangenen aan zijn voeten, met runderen of lilies.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

7 april, 22.05 uur, Canvas. *Jagten*, Deens drama uit 2012 van Thomas Vinterberg. De pas gescheiden Lucas, aan de slag in een kleuterschool, kijkt uit naar het bezoek van zijn zoon Marcus tijdens de kerstdagen. Maar dan beschuldigt de vijfjarige Klara hem ten onrechte van misbruik en keren de inwoners van het dorp zich tegen hem.

8 april, 21.30 uur, één. *The Adventures of Tintin. The Secret of the Unicorn*, 3D-animatiefilm van Steven Spielberg uit 2011 naar drie strips van Hergé. Onderhoudende ode aan de Belgische stripgeschiedenis met een verbluffende digitale Kuifje in de hoofdrol.

9 april, 20.15 uur, Canvas. *Well-spring of Holiness*, eerste aflevering van de driedelige BBC-documentaire reeks *The Making of a Holy City*, over de geschiedenis vertelt van Jeruzalem. Alles begint bij de Kanaänieten, de bewoners van de stad ten tijde van de joodse heerschappij onder leiding van koning David.

9 april, 21.05 uur, Canvas. *Plus ça change*, eerste aflevering van de zesdelige BBC-documentaire reeks *The Art of France* waarin de Britse kunsthistoricus Andrew Graham-Dixon de kijker meeneemt op een reis door de rijke Franse kunstgeschiedenis.

De vrome kudde

Op café *Ingezonden door Gerwin Van Oudenburg*

Twee vrienden drinken op café een pint. Er ontspint zich een gesprek:

– Waarom ben jij eigenlijk niet getrouwd?

– Ik kijk wel uit! Dan moet ik steeds aan jouw vrouw denken.

– Hoezo? Wil je soms beweren dat je verliefd bent op mijn vrouw?

– Integendeel! Ik ben alleen bang dat, als ik trouw, net zo'n vrouw als de jouwe krijg.

Examen Frans *Ingezonden door Jef Van Hove*

De auto's snorren door de straten • Les voitures moustachent dans la rue

Echtgenoot • Vraiment profité

Doodlopende straat • Une rue coulant mort

Het ligt aan mij • Cela couche à moi

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

kleur	8	evenzo	meerdere	drank	deel v.e. schoen	naaigerei
lagetonenluidspreker	uitroep	Eur. kampioenschap	maar	teken	1	
zeven	traag	erenaam	versregel	5	marterachtig roofdier	2
geestelijk	nieuw (in samenst.)	lichtglans	sociëteit	waarmerken		
3				reeks	en andere	
hert			aardappelgerecht			6
vertaler		7	vrijwel	4		

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Oplossing van deze puzzel: **aambeeld**